

25 יוני 2019

לכבוד
מר' אבי אלקבץ
ראש עיריית עפולה
בפקס : 04-6520422

לכבוד
מר אביחי מנדלבלויט
חיועץ המשפטי לממשלה
בפקס : 02-6467001

– דחוף ביותר –

הנדון: דרישה להורות על בטלות ההחלטה של עיריית עפולה לאסור על

כניסת תושבי חוץ לפארק העירוני

הרינו לפנות אליך בכדי להורות באופן מידי על בטלות ההחלטה של עיריית עפולה מאתמול למנוע כניסתם של תושבי חוץ לפארק העירוני במהלך החופש הגדול, והכל כדקלמן:

1. בהתאם לדיווחים האחרונים בעיתון הארץ, קיבלה עיריית עפולה ביום 24.6.19 (אתמול) החלטה האוסרת על כניסתם של מי שאינם תושבי העיר אל הפארק העירוני במהלך החופש הגדול, וזאת למעט יום אחד בשבוע שתותר בו כניסה לציבור הרחב.

מצ"ב עותק מהכתבה שפורסמה בעיתון 'הארץ' ביום 24.6.19, ומסומן כנספח א'

2. יש לציין כי אין זו הפעם הראשונה שבה אוסרת עיריית עפולה על כניסתם של תושבי חוץ לפארק העירוני, חרף דרישתנו בעבר כי תחדל מכך. ביום 2.12.18, ועל רקע החלטת העירייה לסגור את הפארק העירוני במהלך חג החנוכה לתושבי העיר בלבד, פנתה עדאלה אל ראש העיר מר' אבי אלקבץ, בצירוף העתק למשנה ליועמ"ש למשפט ציבורי-מינהלי גבי דינה זילבר, ודרשה לבטל את ההחלטה לסגירת הפארק בפני תושבי חוץ.

מצ"ב עותק ממכתבנו מיום 2.12.18, ומסומן כנספח ב'

3. לא זו בלבד שפנייתנו האחרונה נותרה ללא כל מענה מצד העירייה או הגורמים הרלוונטיים במשרד המשפטים, אלא שנאלצנו ללמוד מהדיווחים בעיתונות כי הפארק אכן נסגר בפני תושבי חוץ במהלך חג החנוכה שעבר. לאחר מכן, המשיכו הגורמים העיתונאיים לדווח על סגירת הפארק העירוני במספר הזדמנויות נוספות.

4. כעת, ולאחר שהתברר כי אין בכוונתה של עיריית עפולה לחדול ממניעת כניסת תושבי חוץ לפארק העירוני בעתיד הקרוב או בכל זמן שהוא, ובהיעדר הנחיות ברורות מטעמכם בנושא, הרינו לבקשך להתערב באופן מידי ולהורות כי האיסור על כניסת תושבי חוץ לפארק העירוני הינו בטל מיסודו.

5. כפי שצינו בפנייתנו הקודמת, על אף שההחלטה מתיימרת לחול על כל תושב חוץ באשר הוא, למעשה היא מכוונת כנגד האזרחים הערבים המתגוררים ביישובים הסמוכים לעיר עפולה. הדרה

מכוונת זו נתמכת על ידי מגוון של ראיות, ובכללן התבטאויות גזעניות של ראש עיר בעפולה בעבר נגד "כיבוש הפארק" שאזרחים ערבים נוהגים לבקר בו. מכאן שמדובר בהחלטה המונעת מטעמים פסולים של הפליה על רקע לאום בכניסה לשטחים ציבוריים.

6. עוד ציינו כי מניעת תושבי חוץ לבוא בשעריו של פארק עירוני מהווה הפליה אסורה במתן כניסה למקומות ציבוריים, והיא עומדת בניגוד להוראות החוק האוסרות על רשות מקומית המפעילה מקום ציבורי להפלות בכל הנוגע לכניסה ושימוש באותו מקום, מחמת לאום או מקום מגורים (סעיף 3 לחוק איסור הפליה במוצרים, בשירותים ובכניסה למקומות בידור ולמקומות ציבוריים, תשס"א-2000).

7. בהקשר זה, ראוי להזכיר את עמדתו של היועץ המשפטי לממשלה לשעבר, אליקים רובינשטיין, אשר אימץ את ההמלצות של ועדה בין-משרדית שהוקמה לצורך בחינת שאלות עקרוניות שהתעוררו בעניין אדם, טבע ודין, ולפיה ייש לאפשר לכל אדם, גם אם אינו תושב הרשות המקומית שבתחומה נמצא הפארק, להשתמש בשטחים ציבוריים פתוחים רחבי ידיים, ובהם פארקים עירוניים המצויים בתחומה של כל רשות מקומית, ואין למנוע את כניסתו לפארק כזה של מי שאינו תושב המקום" (בג"ץ 8676/00 אדם, טבע ודין אגודה ישראלית להגנת הסביבה נ' עיריית רעננה, פ"ד נט(2) 210 (2004)).

8. יצוין כי לאחרונה, ובהסתמך על עמדת היועץ לעיל, פנתה גבי דינה זילבר, המשנה ליועץ המשפטי ציבורי-מינהלי אל עיריית נצרת עילית לאחר שהאחרונה גם הגבילה את כניסתם של תושבי חוץ לפארק העירוני בעיר. בפנייתה זו, הדגישה גבי זילבר כי לא מובן הבסיס המשפטי להגבלת כניסת תושבי חוץ לפארק עירוני במיוחד שייכולתו של הפארק להכיל כמות יחסית גדולה של מבקרים".

9. כאמור, בהיעדר עמדה ציבורית ברורה ונחרצת אשר תעמיד דברים על דיוקם, ותבהיר כי אין לעיריית עפולה סמכות למנוע כניסת תושבי חוץ לפארק העירוני, קיים חשש כבד כי החלטת העירייה תניא אזרחים ערבים רבים מלפקוד את הפארק. מכאן הצורך בהבעת עמדה ציבורית ברורה, בדומה לקביעתך האחרונה בעניין שבועת חברי מועצת העיר עפולה לשמור על צביונה היהודי של העיר, כאשר הבהרת כי אין לשבועה זו כל תוקף משפטי.

10. לאור כל האמור לעיל, ובהתחשב בעובדה כי החלטת העירייה אמורה לצאת לפועל בקרוב מאוד, אנו מבקשים את התערבותך עד ליום 1.7.19, בכדי להכריז כי האיסור על כניסת תושבי חוץ לפארק העירוני בעפולה משולל תוקף משפטי. אחרת, נאלץ לפנות לערכאות השיפוטיות.

בכבוד רב,
סארי עראף, עו"ד

העתקים:

1. עו"ד ענר הלמן, מנהל מחלקת בג"צים בפרקליטות המדינה, בפקס: 02-6467011
2. גבי דינה זילבר, המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (משפט ציבורי-מינהלי), בפקס: 02-6466766

הארץ

עיריית עפולה תמנע מתושבי האזור להיכנס לפארק העירוני לאורך החופש הגדול

הפארק יהיה פתוח לקהל הרחב בימי שישי, אך מי שאינם תושבי העיר לא יוכלו להשתתף בפעילויות שיתקיימו בו. בקמפיין הבחירות שלו הצהיר ראש העיר כי "כיבוש הפארק חייב להיפסק" וכי צריך "להניף בו דגלי ישראל ולהשמיע מוזיקה בעברית"

נעה שפיגל 24.06.2019 21:33

עיריית עפולה תמנע ממי שאינם תושבי העיר להיכנס לפארק העירוני במהלך החופש הגדול, למעט יום אחד בשבוע שבו האתר יהיה פתוח לציבור הרחב. החלטת העירייה, שהתקבלה היום (שני), מגיעה לאחר שראש העיר אבי אלקבץ הצהיר בקמפיין הבחירות שלו שימנע מתושבי יישובים ערביים מהסביבה להיכנס לאתר. "כיבוש הפארק העירוני חייב להיפסק", אמר אז. "זה לא עניין פוליטי, זה לא נושא לבחירות, זה פשוט דבר מהותי ועקרוני - פארק שנבנה לתושבי עפולה צריך להישאר שלהם". לפי החלטת העירייה, תושבי העיר יוכלו להיכנס לפארק ללא עלות ובהצגת תעודה מזהה, וילדים תושבי העיר יוכלו לרכוש צמיד בעלות של עשרה שקלים, שיקנה להם כניסה לפארק לאורך כל התקופה. בימי שישי הפארק יפתח לקהל הרחב, אך מי שאינם תושבי עפולה לא יוכלו להשתתף בפעילויות שיתקיימו בו. רשת המתנ"סים "שחקים עפולה", שהעירייה הסמיכה אותה להפעיל את הפארק בחודשי הקיץ, הודיעה כי בכוונתה להפיק עשרות אירועי פנאי, קהילה ותרבות בפארק. בשנים האחרונות התלוננו תושבי העיר כי ערבים מיישובים אחרים באזור פוקדים את הפארק העירוני בהפגנה שנערכה לפני כשנה מול הפארק, תחת הכותרת "שמירת צביונה היהודי של עפולה", אמר אחד המפגינים כי ערבים מגיעים לעיר מפני ש"הם באים לצוד יהודיות, הם באים להתבולל". מפגינה אחרת תהתה מדוע היא צריכה ללכת לפארק ו"לשמע רק ערבית". ראש העיר אלקבץ, שהקים את הפארק העירוני בקדנציה הקודמת שלו, התמקד בקמפיין הבחירות האחרון שלו ב"צביון היהודי" של עפולה. כחלק מהקמפיין הוא השתתף בהפגנות נגד מכירת בתים בעיר לערבים, ובאחד הפוסטים שפרסם בדף הפייסבוק שלו, הוא כתב כי "מוכרחים להניף בגאווה את דגלי ישראל בכל הפארק ולהשמיע מוזיקה בעברית". מאז שנבחר אלקבץ נסגר הפארק כמה פעמים לטובת תושבי עפולה, אך לא למשך זמן ארוך כמו שמתוכנן כעת. מוקדם יותר החודש השתתף אלקבץ בהפגנה נגד מכירת בית למשפחה ערבית בעיר - הפעם בעת כהונתו כראש עיר. מעיריית עפולה נמסר בתגובה כי "הפארק העירוני נבנה בכספי הציבור ואחזקתו משולמת על ידי הציבור העפולאי. הפארק העירוני יהיה פתוח לכלל הציבור בימי שישי ללא תשלום, ובשאר הימים ישמש כמתנ"ס לכל דבר, כמו מקומות רבים אחרים ברחבי הארץ הסוגרים פעילות לתושביהם בלבד". עו"ד גיל גן-מור, מנהל היחידה לזכויות חברתיות ולשוויון באגודה לזכויות האזרח, אמר בתגובה: "החלטת העירייה היא בלתי חוקית. העובדה שהמניע הגזעני מוסווה בקריטריון של מקום מגורים אינה משנה את הפסול בהחלטה, וממילא החוק אוסר על הפליה בכניסה למקום ציבורי גם מחמת מקום מגורים. יתרה מזאת, בעבר בג"ץ כבר אימץ מסקנות ועדה שקבעה שאין להדיר מפארקים עירוניים

תושבי רשויות אחרות, והכנסת אף אסרה בחוק על גביית תשלום בכניסה לפארק. האגודה תפעל נגד ההחלטה אם לא תשונה".

מעמותת סיכוי, הפועלת למען שוויון ושותפות בין האזרחים הערבים לאזרחים היהודים בישראל, נמסר: "פארקים ומרחבי בילוי ציבוריים הפכו למוקד חשוב וחיובי של מרחב משותף ליהודים וערבים בישראל. מי שמסתובב בפארקים או קניונים ברחבי הארץ יכול לראות זאת בקלות. ברור כי הניסיון של ראש העיר להפוך את הפארק בעפולה למרחב סגור 'לתושבים בלבד' מכוון למעשה להדרת המבקרים הערבים מיישובי הסביבה. זהו המשך ישיר לרוח הגבית המסוכנת שהוא מעניק לתומכי ההדרה וההסתה, ובדיוק ההיפך ממה שמצופה ממנהיג מקומי באזור כמו עפולה. בלתי נתפס שערבים תושבי האזור מספיק טובים כדי לשמש רופאים, רוקחים ונותני שירות בעפולה, אבל לא יוכלו להנות ממשאב ציבורי כמו הפארק בעיר".

2 דצמבר 2018

לכבוד
 מר אבי אלקבץ
 ראש עיריית עפולה
 בפקס: 04-6520422

הנדון: ביטול האיסור על כניסת תושבי חוץ לפארק העירוני בעפולה

הרינו לפנות אליך בכדי לחדול ממניעת כניסתם של תושבי חוץ לפארק העירוני בעפולה, ולבטל בהקדם את החלטתך לסגירת הפארק בפני תושבי חוץ במהלך חג החנוכה הקרוב, הכל כמפורט להלן:

1. בכתבה שהתפרסמה בעיתון "הארץ" ביום 25.11.18, דווח כי החלטת על סגירתו של הפארק העירוני בעפולה ביום שבת לתושבי העיר בלבד, וזאת תוך דרישה מהתושבים לתביא תעודות זהות בכדי לאכוף החלטה זו. עיון באתר האינטרנט של העירייה ועמוד הפייסבוק של הפארק העירוני אוששו את הדיווח האמור, שכן במקורות אלה נכתב כי "בשבת הקרובה, 24.11, 08:00-20:00, הפארק פתוח לפעילות של החברה למתנ"סים לתושבי עפולה בלבד".

2. בפוסט שפרסמת בעמוד הפייסבוק שלך ביום 25.11.18, התברר שהחלטה אכן קוימה כך שהפארק נסגר ביום שבת רק לתושבי העיר עפולה. לא זו אף זו, אלא הוספת כי הפארק ייסגר בפני תושבי חוץ גם במהלך חג החנוכה הקרוב, למשך ארבעה ימים שבהם אמורים להתקיים אירועים בפארק (6-5 ו-9-10 דצמבר).

3. זה המקום לציין כי הקושי הנעוץ בסגירת הפארק בפני תושבי חוץ מתחדד לאור העובדה כי מדובר בפארק רחב ידיים שהשטח שלו משתרע על יותר מ-100 דונם, ואשר יכול לקלוט גם תושבי העיר וגם תושבי חוץ.

4. ברצוננו עוד להדגיש כי, על אף התיימרותה לחול על כל תושב חוץ באשר הוא, קיים חשש כבד שהחלטתך מכוונת כנגד האזרחים הערבים תושבי היישובים הסמוכים לעפולה, ואשר נוהגים לפקוד את הפארק. הדרה מכוונת זו נתמכת על ידי מגוון של ראיות, ובכללן התבטאויותך בעבר נגד "כיבוש הפארק" שאזרחים ערבים נוהגים לבקר בו.

5. מכאן, מדובר בהחלטה מחשידה במיוחד אשר עולה כדי הפליה פסולה על רקע לאום בכניסה לשטחים ציבוריים. לעניין זה, אין נפקא מינה שהחלטה מנסה להתעטות בניסוח שהינו כביכול "ניטרלי".

6. למעלה מכך, החלטה המונעת מתושבי חוץ לבוא בשעריו של פארק עירוני מהווה גם הפליה אסורה מתמת מקום מגורים. בהקשר זה, נזכיר כי הכלל הנהוג במשפט הישראלי הוא שאסור לרשות מקומית המפעילה מקום ציבורי להפלות בכל הנוגע לכניסה ושימוש באותו מקום, על בסיס מקום מגורים, וזאת למעט מקרים מצומצמים ביותר בהם ההבחנה שעורכת הרשות המקומית בין תושביה לבין מי שאינם תושביה נדרשת לצורך ביצוע תפקידיה או להפעלת סמכויותיה לטובת תושביה (סעיף 3(א1) לחוק איסור הפליה במוצרים, בשירותים ובכניסה למקומות בידור ולמקומות ציבוריים, תשס"א-2000).
7. בנסיבות העניין, ברור כי ההחלטה האמורה אינה נכנסת לגדר אותו חריג, שכן כניסה ושימוש של תושבי חוץ בפארק עירוני אינה מונעת את הרשות המקומית שמנהלת אותו לפעול לטובת תושביה, במיוחד כשמדובר בפארק רחב ידיים שיכול לקלוט הן תושבי העיר והן תושבי חוץ.
8. עוד נזכיר כי עמדת היועמ"ש של הממשלה, אשר אימץ את ההמלצות של ועדה בין-משרדית שהוקמה לצורך בחינת שאלות עקרוניות שהתעוררו בעניין אדם, טבע ודין, היא כי "יש לאפשר לכל אדם, גם אם אינו תושב הרשות המקומית שבתחומה נמצא הפארק, להשתמש בשטחים ציבוריים פתוחים רחבי ידיים, ובהם פארקים עירוניים המצויים בתחומה של כל רשות מקומית, ואין למנוע את כניסתו לפארק כזה של מי שאינו תושב המקום" (בג"ץ 8676/00 אדם, טבע ודין אגודה ישראלית להגנת הסביבה נ' עיריית רעננה, פ"ד נט(2) 210 (2004)).
9. לאחרונה, ובהסתמך על עמדת היועמ"ש לעיל, פנתה גבי דינה זילבר, המשנה ליועמ"ש (משפט ציבורי-מינהלי) אל עיריית נצרת עילית לאחר שהאחרונה גם הגבילה את כניסתם של תושבי חוץ לפארק העירוני בעיר. בפנייתה זו, הדגישה גבי זילבר כי לא מובן הבסיס המשפטי להגבלת כניסת תושבי חוץ לפארק עירוני במיוחד שייכבולתו של הפארק להכיל כמות יחסית גדולה של מבקרים." דברים אלו תומכים בטיעונים שצינו לעיל.
10. אשר על כן, אנו מבקשים ממך לחדול ממניעת כניסתם של תושבי חוץ לפארק העירוני בעפולה, ולהודיע בהקדם על ביטול החלטתך לסגירת הפארק בפני תושבי חוץ במהלך חג התנוכה הקרוב.

בכבוד רב,
סארי עראף, עו"ד

העתק: גבי דינה זילבר, המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (משפט ציבורי-מינהלי)

בפקס: 02-6466766